

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ SOME FEATURES OF ECONOMIC RISKS IN HOTEL BUSINESS

УДК 338.58

Хаустова І.Є.

старший викладач кафедри економічного аналізу та обліку Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Александрова В.О.

старший викладач кафедри економічного аналізу та обліку Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Шовкопляс Т.С.

старший викладач кафедри економічного аналізу та обліку Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

*У статті на основі аналізу змісту готельного бізнесу як особливої сфери підприємницької діяльності виділено специфічні характеристики його господарських ризиків і детермінанти, що їх формують. Як ключова детермінанта специфіки господарських ризиків підприємницької діяльності готельного бізнесу обґрунтовано унікальність кон'юнктури. Запропоновано систематизацію господарських ризиків у готельному бізнесі на платформі критеріїв домінанти можливого впливу підприємства на кінцевий результат і наслідки настання. **Ключові слова:** підприємництво, господарський ризик, готельний бізнес, специфіка.*

В статье на основе анализа содержания гостиничного бизнеса как особой сферы предпринимательской деятельности выделены специфические характеристики его хозяйственных рисков и детерминанты, их формирующие. В качестве ключевого детерминанта специфика хозяйственных рисков предпринимательской деятельности

гостиничного бизнеса авторами обоснована уникальность конъюнктуры. Предложена систематизация хозяйственных рисков в гостиничном бизнесе на платформе критериев доминанты возможного влияния предприятия на конечный результат и последствий наступления.

Ключевые слова: предпринимательство, хозяйственный риск, гостиничный бизнес, специфика.

In article, on the basis of the analysis of the content of hotel business as the special sphere of business activity, specific characteristics of its economic risks and determinants, them forming are allocated. As a key determinant of specifics of economic risks in hotel business authors proved uniqueness of an environment. Systematization of economic risks in hotel business on a platform of criteria of a dominant of possible influence of the enterprise on the end result and approach consequences is offered.

Key words: business, economic risk, hotel business, specifics.

Постановка проблеми. Протягом останнього десятиліття в українському економічному просторі простежується стрімкий розвиток підприємництва в галузі гостинності. Разом із тим сучасною економічною наукою недостатньо вивчено теоретичні та методичні питання, пов'язані з дослідженням аспектів управління господарськими ризиками на підприємствах готельного бізнесу, виявленням особливостей даного виду ризиків, характерних саме для підприємств готельного типу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню господарських ризиків у готельному господарстві присвячено праці таких учених, як І.Є. Макарівська, І.С. Барчуков, Л.В. Баумгартен, Ю.Б. Башин, А.В. Зайцев, Л.Н. Тепман та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є систематизація господарських ризиків у готельному бізнесі та поелементне вивчення теоретичної та аналітичної компоненти господарських ризиків у готельному підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Готельна індустрія – динамічна галузь сфери обслуговування в розрізі міжнародної практики, яка за умови оптимальної потокової організації і параметрів позиціонування здатна приносити багатомільйонні прибутки в масштабах окремої держави як частини всесвітнього глобалізованого господарства. Домінуючи як відділення «туристичного світу», готельний бізнес несе в собі значний потенціал для невиробничого сектору українського ринку, поповнення консолідованого і регіональних бюджетів; водночас є системоутворюючою галуззю, що створює складний комплекс відносин фінансово-комерційного спектра

між господарюючими суб'єктами різного рівня і спрямування.

В умовах зростаючого обсягу надання платних послуг ринком готелів та аналогічних засобів розміщення особливо важливими стають науковий пошук і освоєння на практиці механізму управління господарськими ризиками, орієнтованого на підвищення ефективності готельного бізнесу, що важко буде реалізувати за відсутності деталізації специфікацій господарських ризиків готельної індустрії.

Актуальність, практична значущість і недостатнє наукове опрацювання господарських ризиків у готельному бізнесі послужили підставою для формулювання теми цієї статті і визначення базових напрямів дослідження заявленої проблематики.

Згідно з правовими засадами України, готельна діяльність – це діяльність юридичних осіб і індивідуальних підприємців, які мають або наділяються в установленому порядку господарською самостійністю і майновими правами на який-небудь колективний засіб розміщення за безпосереднім розпорядженням і управлінням ним для надання послуг розміщення та обслуговування громадян, а також іншої діяльності з організації та надання готельних послуг, включаючи їх реалізацію.

Отже, комплексне вивчення особливостей господарських ризиків в індустрії гостинності неможливе без виявлення їх унікальних властивостей та систематизації. Рішення проблеми класифікації господарських ризиків займає важливе місце у вивченні їх природи, причин виникнення та розробленні методик мінімізації. Обґрунтованість класифікації ризиків дає можливість чіткого визначення

місця різновиду ризику в економічній системі, його рівня в градації ризиків за ступенем негативного впливу на підприємницькі структури і надає ґрунт для створення більш ефективних методів і прийомів управління, їх практичної реалізації.

У контексті тематики поточного огляду систематизування доцільно здійснити на фундаменті розроблених класифікацій господарських ризиків, при цьому більш продуктивною є типізація за кількома класифікаційними критеріями.

Існує безліч сучасних підходів до угруповання господарськими ризиками, що позначають як основні такі ознаки класифікації: природа виникнення, етап вирішення проблеми, масштабність, сфера виникнення, можливість страхування, вид підприємницької діяльності (господарські ризики в готельному бізнесі не досліджуються), дієвість диверсифікації та ін.

Як було відзначено, у класичному варіанті дослідження економічного явища господарських ризиків у підприємстві переважно базується на домінанті можливого впливу підприємства на кінцевий результат (в умовах настання ризикової події або поза ним), тобто виділяють зовнішні чинники підприємницького середовища (за межами контролю власника бізнесу) і внутрішні чинники (функціональні організаційні характеристики роботи підприємства) [2, с. 4–5].

Набір певної категорії чинників-умов єдиної природи виникнення формує «предметне поле» господарського ризику (різновид), евентуально реалізованого в рамках функціонування самостійних суб'єктів господарювання. Так, до ризиків, детермінованим зовнішніми чинниками безконтрольного підприємницького середовища, відносять:

- політичні ризики (внутрішньо- і зовнішньополітична ситуація, стабільність уряду; сепаратистські тенденції в регіонах і т. д.);

- соціально-економічні ризики (можливість кардинального коригування правил ведення зовнішньоекономічної діяльності, запровадження офіційних обмежень на рух капіталу; помилка персоналу податкових служб і т. д.);

- екологічні ризики (зміна регіональної екологічної обстановки; посилення в регіоні господарювання підприємства екологічних вимог, запровадження обмежень на використання місцевих природних ресурсів і т. д.);

- науково-технічні ризики (поява у конкурентів нової технології виробництва з меншими витратами; поява нового виробника товару або послуги в секторі традиційної продукції підприємства; освоєння конкурентами виробництва заміщає товару і т. д.).

До ризиків, породжених внутрішніми колізіями підприємницької діяльності, загально визнано зараховують:

- ризики основної діяльності підприємства (переривання циклів роботи з вини неосновних під-

розділів; аварії основного обладнання; порушення персоналом організаційної дисципліни і т. д.);

- ризики допоміжної діяльності підприємства (аварії допоміжного обладнання (вентиляційні пристрої, водо-і парозабезпечення); подовження термінів ремонту порівняно з нормативними; перебої енергопостачання і поставок палива і т. д.);

- ризики забезпечувальної діяльності підприємства (переповнення складських потужностей; неполадки в системі обробки інформації та витоку конфіденційних відомостей; недостатня патентна захищеність і т. д.);

- ризики відтворювальної сфери діяльності підприємства (відтік кваліфікованої робочої сили; невірна оцінка необхідного періоду підготовки і перепідготовки кадрів; проектні неточності в ніші інвестиційної активності підприємства і т. д.);

- ризики у сфері обігу (порушення умов контракту; невмотивована відмова споживачів придбати або оплатити готову продукцію або послугу; незатребуваність, банкрутство або самоліквідація підприємств-контрагентів і т. д.);

- управлінські ризики (неадекватне формулювання власних стратегічних цілей підприємства; невірна оцінка стратегічного потенціалу; помилковий прогноз розвитку зовнішньої господарської середовища і т. д.) [4, с. 98].

До змішаних форм ризику згідно з першоджерелом походження (можуть бути акумульовані як внутрішніми, так і зовнішніми обставинами) слід віднести:

- комерційні ризики (зниження обсягів реалізації в результаті падіння попиту або потреби на продукт; підвищення закупівельної ціни; непередбачене зниження обсягів закупівель порівняно з наміченими; втрата товарної вартості; підвищення витрат обігу порівняно з наміченими в результаті виплати штрафів, непередбачених мит і відрахувань, що призводить до зниження прибутку підприємця, і т. д.);

- транспортні ризики (псування товару в процесі транспортування, різне спрямування відповідальності (власне підприємство, постачальник, посередник, кінцевий покупець, треті непередбачені особи і т. д.);

- фінансові ризики (ймовірність фінансових утрат у результаті зміни курсу валют (валютний ризик); несумлінність позичальника, який отримав кредит; погіршення конкурентного становища конкретної підприємницької фірми, що отримала комерційний чи банківський кредит; несприятлива економічна кон'юнктура (кредитний ризик); невдале інвестування грошових коштів (інвестиційний ризик) і т. д.);

- галузеві ризики (зміни в економічному стані галузі (законодавчі аспекти); стійкість галузі порівняно з економікою країни у цілому; динаміка

показників діяльності фірм галузі, а також суміжних галузей і т. д.);

– інноваційні ризики (невдале вкладення коштів у виробництво нових товарів і послуг, які можуть не знайти очікуваного попиту на ринку, повністю не освоєні підприємством, виникаючі економіко-правові бар'єри для поширення, освоєні конкурентами, і т. д.).

Окрім вищенаведених класифікацій, кожен типовий чинник ризику слід додатково розділяти за наслідками реалізації:

– катастрофічний ризик – ризик, за якого виникає неплатоспроможність підприємства; втрати можуть досягти величини, що дорівнює майновому стану. Також до цієї групи відносять будь-який ризик, пов'язаний із прямою загрозою для життя людей або виникненням екологічних катастроф;

– критичний ризик – це ризик, при за якого підприємству загрожує втрата виручки, тобто зона критичного ризику характеризується небезпекою втрат, які свідомо перевищують очікуваний прибуток і в крайньому разі можуть призвести до втрати всіх коштів, вкладених підприємством в одиничний проект;

– допустимий ризик – це ризик рішення, у результаті нездійснення якого підприємству загрожує втрата прибутку. У межах цієї зони підприємницька діяльність зберігає свою економічну доцільність, тобто втрати мають місце, але вони не перевищують розмір очікуваного доходу в довгостроковій перспективі.

Перераховані підходи до класифікації і представлене зразкове угруповання, на нашу думку, слабо співвідносяться з параметрами господарських ризиків в умовах роботи готельного підприємства, не є оптимально структурованими в розрізі освітлюваної проблеми: кожен вид ризиків постає як автономна метафізична реалія ринкової економіки з відсутньою ієрархією критеріїв і прив'язки до конкретної сфери діяльності (значною мірою уніфіковані).

Господарські ризики в готельному бізнесі мають особливі риси, частково пов'язані з тим, що готельна індустрія є структурним складником невиробничої сфери економіки з високим ступенем інтеграції в світову туристичну галузь. З нашої точки зору, ризикованість готельного підприємництва зумовлена такими особливостями, як:

1. «уповільнена реакція» на глобалізаційні економіко-політичні модифікації (макрофактори ризику);

2. посилення ефекту ризикової події елементом сезонності;

3. висока залежність від динаміки ринку інформаційних технологій (науково-технічні ризики);

4. вагомість відносин із туроператорами і турагентами як постачальниками споживачів (ризики контактної аудиторії);

5. першочерговість територіального розташування і кадрової забезпеченості (територіальні, кадрові ризики);

6. істотна роль ризиків збиткової спеціалізації;

7. значимість форми придбання бізнесу;

8. лабільність функціональних ризиків готельних мереж;

9. пріоритетність майнових ризиків.

Конкретизація господарського ризику суб'єкта готельного сектору економіки досягається за допомогою виявлення специфіки комерційної діяльності готельного об'єкта, в іншому разі всі складники комплексу господарських ризиків тотожні ризикам підприємницьких структур довільної комерційної ініціативи.

Зовнішні чинники підприємницького середовища можуть надавати як прямий, так і непрямий вплив на розвиток господарських ризиків. Нині однією з головних екзогенних змінних залишається накладення наслідків світової фінансової кризи на підприємницькі структури, а також реалізовані на різних рівнях ієрархії економічних систем методи та шляхи подолання цих наслідків.

Готельний бізнес являє собою галузь економіки, яка однією з останніх відчула на собі вплив світової фінансової кризи. Подібна відкладена реакція зумовлена тим, що з початком кризи в першу чергу постраждали фінансові компанії та організації, потім негативний наслідок довелося випробувати фірмам реального сектору.

У розробленні стратегії діяльності готельних підприємств одну з основних проблем становить питання прогнозування і розподілу кількісного завантаження готелів.

Сутність причин сезонних коливань заснована на економічних, демографічних, психологічних, матеріально-технічних, технологічних, політичних і міжнародних перетвореннях суспільства, водночас є зовнішніми чинниками підприємницького середовища, що формують передумови втілення в життя груп неконтрольованих господарських ризиків, що дає змогу позначити сезонність як характеристичний зовнішній чинник господарського ризику готельного бізнесу.

Наступним серйозним зовнішнім чинником підприємницького середовища, що робить вплив на розвиток готельного сектору, а також опосередковано впливає на господарські ризики у цій сфері, є, на нашу думку, те, що даний етап суспільного прогресу характеризується інтенсивним удосконаленням ринку інформаційних ресурсів, продуктів, послуг і можливостей глобальних мереж. Для готельного бізнесу виділено такі напрями використання інформаційних технологій: створення Інтернет-представництва для інформування цільового споживача про надання основних і додаткових послуг, розвиток можливостей бронювання номерів, позиціонування готелю щодо готелів-конкурентів.

Бізнес-процеси в рамках готельного комплексу, коефіцієнт корисної дії яких безпосередньо залежить від рівня використовуваних ІТ-технологій:

- виробничі – управління бронюванням номерів; управління реєстрацією та розміщенням гостей; надання білінгових послуг; збір інформації про стан готельних номерів; компоновка списку гостей і перегляд службових коментарів по кожному гостю;

- маркетингові – ведення статистики прибутковості і завантаження номерного фонду; вивчення місткості ринку; моніторинг змін чисельності та структури споживачів; моніторинг змін у позиціях конкурентів, оцінка перспектив їх розвитку, прогнозування можливості появи нових конкурентів; вивчення можливості диференціації послуг, що надаються (за якістю і комфортом, територіально);

- фінансові – формування рахунків до оплати; розрахунки із цільовими споживачами готельних послуг в інтерактивному режимі; розрахунок і нарахування заробітної плати;

- кадрові – підбір, відбір і навчання персоналу; розроблення системи морального і матеріального заохочення співробітників; стажування співробітників у зарубіжних країнах і т. д. [3, с. 9–10].

Оскільки туроператорські і турагентські компанії здебільшого є оптовою цільовою контактною аудиторією, їх репутація і стійкість на ринку побічно відбиваються на іміджі готельного підприємства, і навпаки.

З позиції оцінки загрози господарського ризику, проблеми, що виникають у туроператора або турагента, можуть позначитися на суб'єктах господарювання в готельному секторі економіки у формі зниження одиниці маржинального доходу (різниця між початковою ціною пропозиції і кінцевою ціною продажу – податкові платежі + фіксовані витрати) або його приведення до мінімального валового значення (постійні витрати функціонування готельного об'єкту) з огляду на те, що як частина невиробничої сфери готельний бізнес характеризується непоправним збитком: на відміну від відчутного виробу продукт готельного підприємства не може складуватися, відповідно, не існує (знаходиться в прострації) до моменту сприйняття його споживачем. Отже, відсутність доходу від одnorазового продажу номера готелю невідновне і накладає певний відбиток на річний показник рентабельності основної діяльності.

Специфічною рисою готельного бізнесу суб'єктивно також є багатозначність якісного і кількісного вмісту людських ресурсів, що визначає сприйнятливості до управлінських та кадрових ризиків у контексті їх реторсії на організаційну ефективність функціонування підприємства.

Функціональні ризики в готельному бізнесі виникають унаслідок неможливості своєчасно і в повному обсязі контролювати фінансово-гос-

подарський процес, збирати й аналізувати відповідну інформацію. Вони переважно детерміновані внутрішніми чинниками, небезпечні не менше за інший вид ризику, але їх важче ідентифікувати і визначити кількісно.

У низці типових ситуацій функціональні ризики підприємницької активності в готельному секторі зумовлені суб'єктивними і об'єктивними причинами, а також системними збоями у функціоналі менеджменту:

- операційні функціональні ризики – ймовірність виникнення збитків у результаті невідповідності характеру і масштабів поточної діяльності готельного підприємства вимогам чинного законодавства, регламентованим внутрішнім порядкам і процедурам готельного сервісу, їх порушення службовцями і (або) іншими особами; невідповідності функціональних можливостей експлуатованих готельним комплексом інформаційних, технологічних та інших систем і (або) їх відмов;

- стратегічні функціональні ризики – припустимість виникнення збитків у результаті помилок (недоліків), припущень під час прийняття рішень, що визначають стратегію розвитку готельного підприємства в довгостроковій перспективі (стратегічне управління) і виражаються у неврахуванні або недостатньо ефективному прогнозуванні можливих небезпек, які можуть загрожувати конститутивній діяльності засобів гостинності (місії фірми); неправильного або недостатньо обґрунтованого визначення перспективних напрямів оптимізації, у рамках яких готельний об'єкт може досягти переваги перед конкурентами; відсутності або наявності не в повному обсязі необхідних бізнес-ресурсів і організаційних заходів, які повинні забезпечити досягнення стратегічних установок, обумовлених у статуті підприємства та інших установчих документах.

Оцінюючи розвиток готельного бізнесу, розширення обсягів підприємницької діяльності до рівня системи готельних мереж, не можна виключати можливість конверсії загальних функцій, придбання нових зв'язків мережевої цілісності за відносної стабільності внутрішніх характеристик кожного мережевого об'єкта, тобто їх складу та структури. Перманентне впровадження нововведень незмінно пов'язане з модифікаціями в концепції керівництва організацією: таке явище характеризує поняття лабільності функцій системи управління. Зростаючий масштаб діяльності призводить до небезпеки несвоєчасності і фрагментарності контролю фінансово-господарських процесів, збору й аналізу звітної інформації, що зумовлює прогресуючу ймовірність збою в інструктивних положеннях операційного і стратегічного менеджменту або неактуальну їх реалізацію: формування «сприятливого підґрунтя» для освіти і безпосереднього впливу оновле-

них (лабілізованих) чинників функціонального ризику [1, с. 54].

У кінцевому підсумку систематична лабілізація функціональних ризиків індустрії розміщення (переважно в рамках готельних мереж) також регулярно призводить до нових загроз фінансових утрат. Як правило, суб'єкти готельного господарства прагнуть мінімізувати функціональні ризики шляхом розвитку внутрішнього аудіювання, вдосконалення документообігу, розроблення внутрішніх методик і техніко-економічного обґрунтування окремих комерційних заходів і логічних імплікацій удосконалення роботи готелю, а також планування потенціалу забезпечення власних контрольованих операцій (останнє стосується, головним чином, матеріально-технічного та кадрового складників як основоположних детермінант у виконанні готельної діяльності).

Висновки з проведеного дослідження. Представлене діагностування специфіки господарських ризиків готельного бізнесу не повною мірою враховує дуалістичність цього виду підприємництва: з одного боку, як сектору невиробничої сфери, що спеціалізується на забезпеченні базою тимчасового проживання осіб, що в'їжджають на певну територію з різними цілями; з іншого, як спектра підприємств, оснащених комплексом основних фондів, домінуючих у сукупних активах і є системоутворюючим ресурсом у цільовій першочерговій господарській діяльності.

Таким чином, на ступінь ризикованості готельного підприємництва безпосередньо впливають як чинники зовнішнього середовища, так і внутрішні умови готелю, при цьому можна стверджувати про наявність так званого зворотного синергетичного ефекту, коли загальне збільшення господарських ризиків викликано поєднанням конгломерату чинників внутрішньої і зовнішньої природи формування: варіативність параметрів зовнішнього підприємницького середовища в позитивному або негативному векторі неминуче викликає корективи регламенту функціонування підприємства готельного бізнесу в частині операційної, фінансової, маркетингової та інших практик.

Таким чином, аналіз змісту та особливостей господарського ризику готельного бізнесу дає змогу подати це явище сучасного ринкового підприємницького простору як імовірність втрати доходу від готельної діяльності, зумовлену недо-

статністю інформації про вплив чинників зовнішнього середовища, їх невизначеністю, так само як недосконалістю внутрішніх умов готелю.

Фундамент лоціювання унікальних характеристик дає змогу ідентифікувати найбільш суттєві види господарських ризиків у рамках функціонування готельного підприємства, що співвідносяться з консервативним набором господарських ризиків підприємницьких структур (політичні, соціально-економічні, екологічні, науково-технічні, ризики основної підприємницької, допоміжної, що забезпечує діяльність; фінансові, галузеві, інноваційні, транспортні) і відмінні від нього (функціональні, ризики контактної аудиторії, кадрові, територіальні, майнові, соціально-демографічні), а також пофакторно привласнити рівень тяжкості наслідків реалізації в суб'єктивній оцінці.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гостиничный бизнес и индустрия размещения туристов: учеб. пособ. / И.С. Барчуков, Л.В. Баумгартен, Ю.Б. Башин, А.В. Зайцев; 2-е изд., испр. и доп. М.: КНОРУС, 2013. 168 с.
2. Макари́вська І.Е. Класифікація ризиків у підприємстві. Проблеми сучасної економіки. 2008. № 1(25).
3. Тепман Л.Н. Ризики в економіці. М., 2002. С. 9–10.
4. Риск-менеджмент. Превентивное управление: учебно-практическое пособие / В.Н. Вяткин, В.А. Гамза, Ф.В. Маевский. М.: Наука и образование, 2013, 264 с.

REFERENCES:

1. Barchukov Y.S., Baumgharten L.V., Bashyn Ju.B., Zajcev A.V. (2013) Ghostynychnyj byznes y yndustryja razmeshheniya turystov: uchebnoe posobyje [The hotel business and the tourist industry: a manual]. Moscow : KNORUS. (in Russian)
2. Makarivs'ka I. E. (2008) Klasyfikacija ryzykiv u pidpryjemnyctvi [Classification of risks in entrepreneurship] Problemy suchasnoji ekonomiky. no 1 (25). (in Ukrainian)
3. Tepman L. N. (2002) Ryzyky v ekonomici. [Risks in the economy] Moscow: KNORUS., pp. 9-10. (in Russian)
4. Vjatkyn V.N., Ghamza V.A., Maevskij F.V. (2013) Rysk-menedzhment. Preventyvnoe upravlenye. Uchebno-praktycheskoe posobyje [Risk Management. Preventive management. Educational and practical manual]– Yzd. Nauka y obrazovanye. (in Russian)

Khaustova I.E.

Senior Lecturer of the Department
of Economic Analysis and Accounting
of National Technical University
"Kharkiv Polytechnic Institute"

Alexandrova V.O.

Senior Lecturer of the Department
of Economic Analysis and Accounting
of National Technical University
"Kharkiv Polytechnic Institute"

Shovkoplyas T.S.

Senior Lecturer of the Department
of Economic Analysis and Accounting
of National Technical University
"Kharkiv Polytechnic Institute"

SOME FEATURES OF ECONOMIC RISKS IN HOTEL BUSINESS

In article, on the basis of the analysis of the content of hotel business as the special sphere of business activity, specific characteristics of its economic risks and determinants, them forming are allocated. As a key determinant of specifics of economic risks of business activity of hotel business authors proved uniqueness of an environment (external and internal risks, and as risks of an ambiguous origin). Systematization of economic risks in hotel business on a platform of criteria of a dominant of possible influence of the enterprise on the end result and approach consequences is offered. As a result the basic feature of economic risk of hotel business is bigger, than enterprise structures of other branches of managing have a sensitivity to influence of external factors of the fluctuating enterprise environment (causing the serious consequences determining tendencies of the subsequent activity).

Thus, the degree of riskiness of hotel business directly affects both environmental factors and internal conditions of the hotel, while it can be argued for the so-called reverse synergetic effect, when the overall increase in economic risks is caused by a combination of conglomerate factors of the internal and external nature of formation: variability parameters of the external business environment in the positive or negative vector inevitably causes adjustments to the rules of the function hotel businesses in terms of operational, financial, marketing and other practices.

Thus, the analysis of the content and features of the economic risk of hotel business allows to present this phenomenon of the modern market business space as a probability of loss of income from hotel activity due to lack of information on the impact of factors of the environment, their uncertainty, as well as the imperfection of the hotel's internal conditions.

The foundation of the unique characteristics allows identifying the most significant types of economic risks within the framework of the functioning of the hotel enterprise, which correlates with the conservative set of economic risks of business structures (political, socio-economic, environmental, scientific and technical, risks of the main business, auxiliary, providing activities, financial, sectoral, innovative, transport) and different from it (functional, risks of contact audience, personnel, territorial, property, with socio-demographic), as well as to factorize the severity of the consequences of implementation in a subjective assessment.